माहासिष्टमित्याह। नैनं पुरायुषः प्राणापानौ जहितः" इति। दृष्टं ऋङ्क्ते विनाशयतीति दृष्टर्गः, अध्वर्य्युः सर्व्वेषामृत्विजामिष्टं विनाशयति। तस्यानुष्ठानबाहुल्येन प्रमादसम्भवात्। आष्टुरार्त्तिं गच्छत ऋत्विक्सङ्घात् पूर्व्वः प्रथमभावी सन् अयमिष्टर्गोऽध्वर्य्युः क्षीणो भवति। ततः क्षयव्यावृत्तये प्राणापानवित्यादिमन्त्रं होमकाले ब्रूयात्। हे प्राणापानौ मृत्योः सकाशान्मायातं मां रक्षतम्। अनेन मन्त्रपूर्व्वभागेन प्राणापानयोरेवाश्रितो भवति। हे प्राणापानौ मां माहासिष्टम्। मां कदाचिदपि मा परित्यज्यताम्। अनेन मन्त्रस्योत्तरभागेन शतसम्वत्सरादायुषः पुरा प्राणापानावेनं परित्यज्यतः। इत्येवमेकदेशवर्त्तिनोः सोमयाजिनोः संशये प्राप्ते विशेषोऽभिहितः॥

अथ सत्रविषये कश्चिद्विशेषं विधत्ते। "आर्त्तिं वा एते नियन्ति। येषां दीक्षितानां प्रमीयते। तं यदवर्ज्जेयुः। क्रूरकृतामिवैषां लोकः स्यात्। आहर दहेति ब्रूयात् [५]। तं दक्षिणतो वेद्यै निधाय। सर्पराज्ञ्या ऋग्भिस्तुयुः। इयं वै सर्पतो राज्ञी। अस्या एवैनं परिददति" इति। सत्राय दीक्षितानां येषां मध्ये कश्चिन् म्रियेत। तदानीमेते सर्व्वे सत्रिण आर्त्तिं यज्ञविनाशरूपां बाधां निरन्तरं प्राप्नुवन्ति। तं मृतमन्ये दीक्षिताः यद्यवज्ञाय दूरतो वर्ज्जयेयुः। तदानीमेषां वर्ज्जयितॄणां क्रूरकृतामिव ब्रह्महत्यादिरूपं पापं कृतवतामिव नरकलोकः स्यात्। अतोऽवज्ञामकृत्वा तं मृतमिहानीय दाहादिसंस्कारञ्च कुर्व्विति। तदीय पुत्रादिकं प्रत्याद-